

To sortsdemonstrationer i tidligt plantede blomkål blev afviklet på Birkemosegård og Højvang Grønt i juni. I uge 38 afholdes tilsvarende sortsdemonstrationer i senere plantede blomkål.

De deltagende frøfirmaer har tilmeldt seks sorter i det tidlige hold og fem sorter i det senere hold. Kriterierne for valg af sort til demonstrationen var ikke meget strikte, blot skal der være tale om tidlige sorter til de første hold, og de skal være på markedet i 2024. Nogle frøfirmaer valgte at tilmelde helt nye sorter med specifikke egenskaber som 'ekstra hvid' eller 'kålbrokresistent', mens andre har tilmeldt mere kendte sorter. En vigtig pointe er, at det ikke er et sortsforsøg, hvor der måles og vejes og regnes statistik, men derimod alene en demonstration af sorterne, hvor producenter og frøfirmaer sammen kan vurdere sorternes egnethed.

Sortsdemo i blomkål

Blomkålsavlere har i år mulighed for at vurdere, om en eller flere nye sorter af blomkål kan være egnet til deres produktion. Sorterne vises frem i demonstrationsmarker på Fyn og Sjælland

✍ Ole H. Scharff,
HortiAdvice,
ohs@hortiadvic.dk

📷 Julie S. Christiansen og Ole H. Scharff

Der har ikke været bedømt sorter af blomkål på dansk grund, siden Årsløv Forsøgsstation stoppede med sortsafprøvninger for en halv snes år siden. På opfordring af flere producenter og frøfirmaer afholder HortiAdvice derfor i år demonstrationer af to plantehold af blomkål som led i et projekt støttet af Produktionsafgiftsfonden for frugt og gartneriprodukter. Formålet er blandt andet at sikre kvaliteten af blomkål fra de danske producenter. Klimaændringer med varmere somre og nytilkomne skadegørere resulterer i, at der er behov for, at avlere tager nye sorter ind i deres sortiment. Et eksempel er bakterien *Xanthomonas*, som er ny skadevolder i kål. Der afholdes også demo af industrisorter til rødkål - mere om det i en senere artikel.

To demomarker

Da der er stor variation i jordtyper, klima og forskellige måder at dyrke på, afholdes sortsdemonstrationerne - der er tiltænkt både økologiske og konventionelle blomkålsproducenter - på to lokaliteter: Birkemosegård i Bogense og Højvang Grønt i Sandved. Det tidlige plantehold blev vist frem ved markdemonstrationer henholdsvis den 15. juni og den 21. juni 2023.

Speedstar bruges pt af flere avlere på grund af sin tidlighed. Sorten var meget tidlig i begge forsøg og overmoden på demonstrationsdagene.

Alderan er en ny sort, der beskrives som tidlig, men på demodagene ikke helt så tidlig som Momentum og Speedstar. Tendens til deforme hoveder men mindre buklede end Ivex. Tipburn registreret.

Ivex er en ny sort af 'curdivex typen' med ekstra hvide hoveder, der hurtigt bliver rødlig. Hovedet noget buklet. Sorten er den næstsene i demonstrationen. Tendens til mindre angreb af snudebiller.

Paxton er en ny sort, der er kålbrokesistent (for tre smitteracer). Sorten var den seneste sort i demonstrationen af det tidlige plantehold og har en god dækkeevne. Bedste helhedsindtryk. Avler synes godt om sorten.

Sevilla har været på markedet i flere år som tidlig, men ikke helt tidlig. Hovedet er mere fladt og jævnt. God dækkeevne. Lidt tipburn. Avler synes godt om sorten.

ter var på toppen høstmæssigt mere end en uge før den planlagte demonstrationsdato. Der blev derfor høstet et par kasser af disse sorter i ugen før demonstrationen og gemt på køl til sammenligning på demodagen. Det drejer sig om 'Momentum' og 'Speedstar', der på forhånd er kendt som værende meget tidlige.

Undervejs i vækstsæsonen har det været muligt for frøfirmaerne og andre interesserede at aflægge demonstrationsmarken et besøg.

Der blev ikke fundet kålbrok i nogen af markerne, så resistens mod kålbrok i sorten 'Paxton' var ikke mulig at kontrollere.

Vurdering i top

På de to demodage var der deltagelse af 8-12 personer, hvoraf to producenter var repræsenteret pr. gang. Det lyder ikke af meget, men det er alligevel mere end 50 procent af blomkålsarealet i Danmark, der var repræsenteret. Det skyldes, at

antallet af større blomkålsproducenter i Danmark kan tælles på en hånd. Alle sorter blev vurderet brugbare til tidlig produktion, men det var reelt set kun 'Momentum', 'Speedstar' og 'Alderan', der kunne kategoriseres som helt tidlige. Kvaliteten var generelt bedre hos de lidt senere sorter, men det er ikke fair at sammenligne de helt tidlige sorters kvalitet med de øvrige, da de var 'over the top' ved markdemonstrationerne. Sorten 'Paxton' fik den bedste helhedsvurdering, men var samtidig også den seneste af sorterne.

Positive kommentarer

Generelt var der stor tilfredshed med demonstrationerne af de tidligt plantede blomkål. Deltagerne gav følgende kommentarer i forbindelse med besigtigelse:

- Demonstration giver mulighed for at sammenligne med egen plantning.
- Det er godt med dialog og flere øjne på sorterne.

- Det er godt at sammenligne karakterer, og at sorterne bliver gjort op under danske forhold.
- En demonstration gør, at man rent faktisk får kigget på og vurderet sorterne ordentligt.

Vi vil derfor opfordre til, at man kigger forbi den næste markdemonstration af blomkålssorter. Her handler det om de sent plantede sorter (plantet uge 27), der kan forventes klar til skæring omkring uge 38. Hold øje med præcise datoer i nyhedsbrevet.

Rødkålssorterne til industri demonstreres den 1. september på Lammefjorden. HortiAdvice udarbejder en samlet rapport fra alle kåldemonstrationerne i løbet af efteråret. ■

Produktionsafgiftsfunder for frugt og gartneriprodukter

Sorter i demonstration

Tidligt hold - plantet uge 13

- Speedstar (Syngenta)
- Alderan (Syngenta)
- Ivex (Semini)
- Paxton (Rijk Zwaan)
- Sevilla (Bejo)
- Tirza (Hazera)
- Momentum (Semini) - referencesort

Sent hold - plantet uge 27

- Tirza (Hazera)
- Zaragoza (Bejo)
- Jonsson (Rijk Zwaan)
- Almagro (Syngenta)
- Ivex (Semini)
- Clarina (Syngenta) - referencesort

Tirza er en ny sort med lidt buklet og kompakt hoved. Tendens til flere snudebilleangreb. Sorten indgår også i den sene plantning.

Momentum er referencesort i sortsdemonstrationen. Den anvendes pt af flere avlere. Meget tidlig på begge lokaliteter. Overmoden på demodagene.